

Добра людина

Ясунарі Кавабата

Цього року щедро вродила хурма, осінь у горах чудова.

Порт на південній частині півострова. Із залу чекання на другому поверсі, де продають дешеві ласощі, вийшов шофер у жовтій куртці з фіолетовим коміром. Надворі стояв великий червоний рейсовий автобус з фіолетовим прапорцем.

Жінка, що стояла з донькою і тримала в руці пакетик з цукерками, глянула на дбайливо зав'язані шнурки во— дієвих черевиків і промовила:

— То сьогодні ви поведете автобус? Щаслива прикмета, що нас повезе така добра людина, як ви. Може, моїй доньці доля всміхнеться.

Шофер мовчки подивився на дівчину.

— Я вже не можу відкладати далі. Настає зима. Жаль серед холоднечі виряджати дитину в далекий світ. От і подумала: однаково доведеться розлучатись, то вже краще тепер, поки тепло. От і вирішила поїхати сьогодні.

Шофер мовчки хитнув головою і впевненим кроком військового підійшов до автобуса, поправив подушечку на сидінні.

— Ви, тітонько, сідайте спереду. Менше гойдатиме. Адже дорога далека.

Жінка везла продавати доньку в дім розпусти. Містечко, куди вона їхала, лежало за шістдесят кілометрів від порту й мало залізничне сполучення з іншими містами.

Похитуючись, автобус повз гірською дорогою. Дівчина сиділа відразу за водієм, втупивши погляд у його випростану жовту спину, перед якою наче розступалися навколишні гори й відкривався цілий світ. Автобус ще мусив подолати два великих перевали.

Спереду завиднів диліжанс. Дав автобусові дорогу.

— Дякую,— голосно промовив шофер і кивнув головою, мов дятел.

Потім трапився віз, навантажений дровами. Дав автобусові проїхати.

— Дякую.

Автобус поминув чоловіка з візком.

— Дякую.

Обігнав рикшу.

— Дякую.

Наздогнав вершника.

— Дякую.

Навіть якби за десять хвилин автобус поминув тридцять возів, вершників і рикш, шофер, здавалось, все одно дякував би за те, що йому дали дорогу. Навіть проїхавши кількасот кілометрів на великій швидкості, він не змінить пози — такий він стрункий, прямий, як криптомерія.

З порту автобус виїхав о третій. Тепер довелося ввімкнути фари. Коли на дорозі траплялися коні — віз чи вершник — водій гасив світло й, обминаючи їх, проказував:

— Дякую.

— Дякую.

— Дякую.

Добра слава йде про цього водія серед тих, хто на возі чи верхи їздить тією дорогою в шістдесят кілометрів.

Вже посутеніло, коли автобус прибув на станцію. Ступивши на землю, дівчина ледве встояла, ноги її підгиналися, і вона схопилася за материну руку.

— Постривай,— кинула їй через плече мати й поспішила за шофером.

— Чуєте, моя донька закохалась у вас. І не дивина... Навіть будь-яка панянка не була б до вас байдужа, якби проїхала з вами на автобусі, не те що селянська дівчина... Ви така добра людина... Я вас благаю... Буду за вас молитися... Адже завтра донька стане іграшкою в руках гультяїв, яких вона і в вічі не бачила...

Наступного ранку, щойно зійшло сонце, водій вийшов з нічліжного дому й розміреним кроком військового попростував через площу. За ним дріботіла жінка з донькою. Червоний рейсовий автобус з фіолетовим прапорцем викотився з гаража й спинився, очікуючи прибуття першого поїзда.

Дівчина вмостилася спереду й, облизуючи губи, гладила чорну шкіру на шоферському сидінні. Мати мерзлякувато ховала руки в рукави кімоно.

— То як? Повезете доньку назад? Сьогодні вранці вона як розплачеться! А ще й ви мене насварили... І я не витримала, вирішила: повернусь і зачекаю до весни. Жаль віддавати на зиму. Нехай потепліє...

З першого поїзда в автобус сіло троє пасажирів. Водій поправив сидіння. Дівчина не спускала погляду з його плечей, що здавалися їй тепер на диво теплими й рідними. За вікнами свистів ранковий осінній вітер.

Автобус наздогнав диліжанс. Той звернув на узбіччя.

— Дякую.

Трапився віз.

— Дякую.

Осторонився з дороги вершник.

— Дякую.

— Дякую.

— Дякую.

Виповнюючи словами подяки поля і гори на відрізку дороги довжиною в шістдесят кілометрів, шофер вів автобус у порт на південній частині півострова.

Цього року щедро вродила хурма, осінь у горах чудова.